

مسائل اقتصادی آسیای مرکزی و قفقاز (کارشناسی ارشد)

Economic Issues of Central Asia and South Caucasus

تعداد واحد: ۲ واحد

هدف:

آشنایی دانشجویان با عوامل، روندها، پویاها، مؤلفه‌ها و بازیگران تأثیرگذار بر اقتصاد سیاسی و روابط تجاری، ظرفیت‌های اقتصادی و تجاری منطقه، تحولات بخش‌های مختلف اقتصاد سیاسی، راهبردها، سیاست‌ها، برنامه‌های توسعه اقتصادی و تجاری کشورها و انواع همکاری‌های درون منطقه‌ای و برون منطقه‌ای کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز

محتوای درس:

جلسه اول: مقدمه، مفاهیم و مباحث نظری (مفهوم و تعریف اقتصاد سیاسی و بحثی پیرامون نظریه‌های توسعه)

جلسه دوم: تجزیه و تحلیل ظرفیت‌ها، منابع و زیرساخت‌های اقتصادی و تجاری کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز

جلسه سوم: مؤلفه‌های تأثیرگذار بر اقتصاد سیاسی کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز (نقش دولت و ساختار سیاسی در نوسازی اقتصادی و توسعه روابط تجاری، نظام اقتصادی، مدیریت توسعه، مقررات اقتصادی، راهبردهای توسعه)

جلسه چهارم: جایگاه بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات در اقتصاد سیاسی کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز

جلسه پنجم: مؤلفه‌های تأثیرگذار بر روابط تجاری کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز (نظام اقتصادی تک-محصولی یا چندمحصولی، میزان تصدی فعالیت‌های بازرگانی توسط دولت، مقررات تجارت خارجی، همکاری‌های اقتصادی و مبادلات بازرگانی دوجانبه و چندجانبه و راهبردها و سیاست‌های بازرگانی خارجی)

جلسه ششم: تأثیر انرژی‌های نفت و گاز و خطوط انتقال انرژی بر اقتصاد سیاسی و روابط تجاری کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز

جلسه هفتم: تاثیر بازیگران قدرتمند منطقه‌ای بر اقتصاد سیاسی و روابط تجاری کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز (با تأکید بر نقش فدراسیون روسیه و جمهوری اسلامی ایران)

جلسه هشتم: تاثیر بازیگران قدرتمند فرامنطقه‌ای بر اقتصاد سیاسی روابط تجاری کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز (با تأکید بر آمریکا، عربستان و ترکیه و اسرائیل)

جلسه نهم: نقش سازمان‌های منطقه‌ای در شکل‌دهی به اقتصاد سیاسی و روابط تجاری کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز (بررسی نقش سی‌ای‌اس، اکو و اتحادیه اقتصادی اوراسیا)

جلسه دهم: نقش سازمان‌های فرامنطقه‌ای و بین‌المللی در شکل‌دهی به اقتصاد سیاسی و روابط تجاری کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز (نقش بانک جهانی، صندوق بین‌المللی پول، سازمان تجارت جهانی)

جلسه یازدهم: موانع توسعه اقتصادی سیاسی کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز (اقتصاد نیمه‌متمرکز، مقررات دست و پاگیر، وابستگی ساختاری به روسیه)

جلسه دوازدهم: موانع گسترش روابط تجاری کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز (ناهمگونی ساختارهای اقتصادی و بازرگانی، موانع ارتباطاتی، مواصلاتی، لجستیکی، ناهمسانی مقررات و قوانین تجاری و نظام تعرفه‌های گمرکی)

جلسه سیزدهم: راهکارهای ارتقاء همکاری‌های اقتصادی درون‌منطقه‌ای و برون‌منطقه‌ای (برقراری نظام ترجیحات، برقراری مناطق آزاد تجاری، پروژه‌های مشترک سرمایه‌گذاری، ارتقاء مبادلات تجاری، تشویق سرمایه‌گذاری خارجی و تدوین قوانین و مقررات تجاری خارجی)

جلسه چهاردهم: بررسی نظام پولی و بانکی کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز

تأثیر جلسه پانزدهم: جهانی‌شدن بر اقتصاد سیاسی و روابط تجاری کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز

جلسه شانزدهم: چشم‌انداز جایگاه اقتصاد سیاسی و روابط تجاری کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز در نظام اقتصادی بین‌المللی قرن بیست و یکم

جمع‌بندی و نتیجه

روش ارزیابی :

ارزشیابی مستمر

منابع:

۱. الهه کولایی، ریشه‌های اقتصادی فروپاشی اتحاد شوروی، چاپ دوم، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۹۳
۲. الهه کولایی و مهناز گودرزی، دریای خزر، چالش‌ها و چشم‌اندازها، تهران: میزان، ۱۳۹۲
۳. الهه کولایی و شیوا علیزاده، جستارهایی پیرامون دریای خزر، تهران: وزارت امور خارجه، ۱۳۹۵
۴. الهه کولایی و عابد نوروزی، اقتصاد کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۹۶

5. Gül Berna Özcan, Building States and Markets_ Enterprise Development in Central Asia, Palgrave Macmillan UK, 2010
6. Gregory Gleason, Markets and Politics in Central Asia (Economies in Transition to the Market, 2003
7. Regine A. Spector, Order at the Bazaar_ Power and Trade in Central Asia, Cornell University Press, 2017
8. Yulia Vymyatnina, Daria Antonova, Creating a Eurasian Union_ Economic Integration of the Former Soviet Republics, Palgrave Macmillan US, 2014
9. Evgeny Vinokurov, Alexander Libman, Eurasian Integration_ Challenges of Transcontinental Regionalism, Palgrave Macmillan UK, 2012
10. Stephan Barisitz, Central Asia and the Silk Road_ Economic Rise and Decline over Several Millennia, Springer International Publishing, 2017
11. Yilamu, W., Neoliberalism and Post-Soviet Transition: Kazakhstan and Uzbekistan, Springer, 2017
12. Williams, C. C., Round, J., & Rodgers, P., the Role of Informal Economies in the Post-Soviet World: The End of Transition? Routledge, 2013
13. Morris, J., Everyday Post-Socialism, Palgrave Macmillan, 2016

روابط میان کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز (دکتری)

Central Asian & South Caucuses Relations

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف:

وضعیت خاص کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز و روابط آنها با یکدیگر به ابعاد مختلف تحت تأثیر قرار داده است. اختلاف‌های سرزمینی، قومی در کنار تلاش برای همگرایی به روابط میان کشورها شکل می‌دهد. هدف این درس شناخت این روابط است.

محتوای درس:

جلسه‌های یکم تا سوم، دوران پیشا اتحاد شوروی (اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی)

دوران پیش از اسلام، دوران اسلامی، شکل‌گیری ترکستان روسیه، خان‌نشین‌های قفقاز جنوبی و جدا شدن این منطقه از ایران،

جلسه‌های چهارم و پنجم، دوران اتحاد شوروی (اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی)، شکل‌گیری دولت‌های قومی، ساختار نظام سیاسی فدرال و نظام اقتصادی یکپارچه)

جلسه‌های ششم تا دوازدهم، دوران پس از فروپاشی اتحاد شوروی (اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی)، استقلال جمهوری‌ها، روابط جمهوری‌های آسیای مرکزی با یکدیگر و با روسیه،

روابط جمهوری‌های قفقاز جنوبی با یکدیگر و با روسیه، روابط کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز با یکدیگر،

جلسه‌های سیزدهم و چهاردهم: روابط کشورهای ساحلی دریای خزر با یکدیگر،

پانزدهم و شانزدهم، ملت‌سازی، بحران‌سازی و مسائل آن در آسیای مرکزی و قفقاز

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر

منابع

- 1- Kenne Wisbrode. Central Eurasia- Prize or Quicksand? Contending Views of Instability in Karabakh, Forghana, and Afghanistan) 2000.
- 2- B. Coppieters Community and Independence in Post- Soviet Eurasia, 1998
- 3- Moshe Gammey Community Identity and the State: Comparing Africa, Eurasia, Latin America and the Middle East. 2004.
- 4- Michael Waller- Conflicting Loyalties the State in Post – Soviet Eurasia, 1998.
- 5- Irakly Areshidze- Democracy and Autocracy in Eurasia: Georgia in Transition (Eurasian Political Economy and Public Policy Studies) 2007.